

Eleni Dimelisová 2012 *Mayský kalendář*, Praha: Ústav etnologie FF UK, bakalářská práce, 50 s.

Eleni Dimelisová si vybrala pro svou práci nesnadný úkol: představit strukturaci času předhispánskými Mayi, snad pro pochopení, jak sama píše: „...jak Mayové vnímali čas, na jehož pozadí se odehrávaly jejich životy...“ (s. 7). Zdálo by se, že téma je poměrně snadné: popsat kalendář, popsat „členění“ času indiánů předhispánského období. Tedy práce veskrze deskriptivní, snad i snadná. Nikoli. Mayský kalendář, resp. mayské kalendáře – a Eleni Dimelisová toto dokazuje – jsou složitý socio-nábožensko-astronomicko-matematický systém, který nadto je poznamenán „nepřehledností“ hieroglyfického písma. Jinými slovy, vše, co klasičtí Mayové v tomto ohledu vydali ze své kultury, není psáno latinkou, ale v hieroglyfech, i když dnes z velké míry vyluščených, musí se Eleni Dimelisová alespoň orientovat v hieroglyfickém záznamu. Potud další složitost. Eleni Dimelisová sice není renomovanou „šifrantkou“ mayské hieroglyfiky – tedy zatím, ale snažila se přijatelně orientovat v hieroglyfických textech. Potud první chvála na ni.

Druhou chválou je přiblížení celku kalendářních cyklů: kalendář haab, tzolk'in, kalendářní kolo (kalendářní cyklus), dlouhý počet, podoba plného mayského data, které uvádí výkladem početního systému Mayů, tedy celá kapitola „3. Základní součásti mayského kalendáře“ (s. 20-32). Avšak Eleni Dimelisové nejde o pouhé představení kalendářních systémů, snaží se také přiblížit a vyložit fenomény jako je Slunce, Měsíc, Venuše pochopitelně v mayské perspektivě, důležité nejen jako astronomická tělesa, ale zvláště důležité kulturní rysy pro chod mayské společnosti.

Moje poslední chvála se soustředí na literaturu: v českém kontextu není snadné získat literaturu, Eleni Dimelisová nachází prameny na renomovaném serveru „Famsi“, věnovaném výhradně kulturám Mesoameriky, ale také na autory jako je M. D. Coe nebo A.F. Aveni, S. Milbrath, či autora klasického Diega de Landa, obrací se také snad k jediným českým zdrojům autorem Z.M.Kostičové, M. Křížové, či K. Klápšťové,

Zajímavý se zdá pokus o výklad tzv. „Fenoménu 2012“ a „New Age“ (kap. „5.Fenomén 2012“, s. 40-45), fenoménu, kterému se připisuje různé výklady. Autorka polemizuje s rozbujelou celosvětovou představou o konci světa, s nejasnými výklady spojenými právě s ukončením mayského kalendářního cyklu a jako vysvětlení přibližuje odmítavý postoj seriózních vědců k idejím výše zmíněného proudu New Age (s. 44).

Ráda bych učinila ještě jednu poznámku: celá práce je psaná zvláštním jazykem, nikoli co do volby národního jazyka, ale co volby stylistiky. Eleni Dimelisová dává práci zvláštní entusiastický nádech, nutící čtenáře do dalšího čtení, vedoucí ho ke zvědavosti „co přijde dál?“. V jiných textech by

mohl být tento styl na škodu odbornosti, ale Eleni Dimelisová tak doplňuje odbornost svým osobitým přístupem.

K počínání vyznat se v mayských kalendářích, v mayské hieroglyfice musí být nejen dostatek hlubšího zájmu, nýbrž i výrazná dávka entusiasmů, což se nemusí vzájemně nevylučovat.

Práce je hájitelná jak po stránce formální, tak po stránce tematické, navrhuji známku **výbornou**.

Mgr. Zuzana Korecká